

Guds nærværelse i Ordet

Prædiken af pastor G. Bækstrøm

Det var jo et underligt syn Ezekiel så. Der findes ingen mulighed for at forstå det, hvis man ikke ser et åndeligt indhold i det. Alt hvad Herren har at sige os vedrørende vort åndelige liv, indeholder derfor åndelige og himmelske ting. Men, som en viis lærer tilpasser sig sine elevs niveau og udtrykker sig i ord, som de er fortrolige med og vant til selv at udtrykke deres tanker igennem, tilpasser Herren sig også i sit Ord til os mennesker, og iklæder sine åbenbaringer et sprog, som det falder os naturligt at udtrykke os på.

Sådan er det også med det syn Ezekiel så. Det er tilpasset den tid, hvori han lever og udtrykker sig på en måde, som blev brugt der, hvor han befandt sig i Kaldæernes land og hvor Jøderne var efter 70 år i fangenskab.

I Nineve og Babylon, de store metropoler i den verdensmagt som betvang Juda rige, var det almindeligt brugt, at udtrykke sine tanker i ejendommelige allegoriske former for skulptur og maling. Betragter vi de monumenter, som nu findes bevaret på britisk Museum og andre nationale samlinger, ser vi bevingede mennesker og dyr, ejendommelige sammensatte former af mennesker og dyr, som var sindbilleder på deres opfattelse af det menneskelige livs forskellige faser.

I det syn Ezekiel havde, fremstår netop sådanne ejendommelige sammensatte former af menneske og dyr, vinger og hjul. Her har vi Guds Ord klædt i gammel kaldæisk dragt.

Hvad betyder da dette syn Ezekiel så? Var det noget, som havde til hensigt at give de landflygtige jøder mod og håb? Så har det samme opgave for os den dag i dag, så vist som at Herren i sit Ord ikke kun tænker på en lille flok på en bestemt tid, men på alle folk til alle tider. Det har også noget at lære os i dag, for at styrke vor tro og vort håb.

Himlen åbnedes for ham, siger profeten. Hans åndelige øjne blev åbnede. Og han så et syn fra Gud. Han så en storm komme, en hvirvelvind blæse op. Stormen kommer, fordi der er uro i atmosfæren, og i vinde hvirvler alt rundt. Når uvejret er ovre, er luften rensed og da viser en del sig måske helt anderledes end før.

Når det er lummert i den åndelige atmosfære, må der komme en udrensning. Herren kommer i en ny åbenbaring med et nyt lys og med nyt liv. Så bliver der uro i den åndelige atmosfære, og store forandringer sker. Først er det, som om det hele skal hvirvles omkring, som om alt skal blive et uordentligt kaos. Men af uroen og den tilsyneladende "forvirrende frem og tilbage", udkrystalliseres noget nyt. En ny orden opstår. Atmosfæren bliver klarere og luften renere.

Når Herren kommer, og der bliver en åbenbaring af Ham i Hans Ord, bliver denne åbenbaring en åbenbaring af Hans kærlighed. Men jøderne var sådan, at Herren viste sig for dem som en fortærende ild. Herren viste sig ligeledes for Moses som en ildtunge og folket så ham senere, som en ildsøjle om natten og en sky søjle om dagen. I lynild og skyer, i ild og røg, synes Han at fremtræde for Israels børn på Sinai bjerg. Den ild de så, var Hans kærligheds ild, som viste sig sådan for dem, og sandheden var så tæt tilsløret, at den for dem var, som dunkle skyer.

Den ild Ezekiel så, beskrives på en underlig måde. Det var en ild, som indsvøbte eller indesluttede sig selv. Der synes at være en lignende mening med den, som i beretningen om, hvorledes Adam og Eva havde spist af den forbudne frugt fra kundskabens træ på godt og ondt, for det siges, at de hørte Herren Gud gå rundt i haven. Det fortælles, at de hørte Herren Guds stemme i haven forsvinde, (gå) ind i sig selv, fordi menneskene efter syndefaldet ikke tog imod, hvad Gud havde sagt til dem.

Sådan siges det også om ilden, som Ezekiel så, der var indsvøbt i sig selv. Tanken er vel, at ilden slog ud i flammer, som bøjede sig tilbage og derved vendte om.

Ligesom da Guds røst vendte tilbage til Ham i haven efter syndefaldet, så vender kærligheden, som ikke bliver besvaret og modtaget tilbage fra en slægt, som er nedsunken i synd.

Om det Gamle testamente i sin helhed, kan det jo siges, at den Guddommelige kærlighed er åbenbaret i det, som en ild der vender tilbage og således omsvøber sig selv.

Og dog udgår der et lys også fra denne Guddommelige åbenbaring, en klarhed som kan vise hvert menneske vejen til Gud. Det er budet om, at der findes én Gud og at Han er én, og at vi skal lyde Hans bud. Selvom vi ikke ser Guds kærlighed i disse bud, så er de dog i dem.

Hans kærlighed har altid evige mål i sigte, men den skjuler sig for vor friheds skyld og dølger sine hensigter. Hvis mennesket adlyder, om end plaget, og går frem ad vejen som det ser i klarhed i Ordet, eller på de steder i Ordet, hvor sandheden fremstår lys og klar som den gør i de ti bud, så kommer det til målet, til himlen.

Er det ikke også sådan med forældrekærligheden? At den ofte må gemme sig bag et barsk ydre, når barnet vises til rette eller straffes? Herren selv siger: "Alle dem jeg elsker, tilretteviser og straffer jeg". Og dog ved vi, at Gud ikke straffer nogen. Og vi beder "led os ikke i fristelse", skønt vi ved, at Gud ikke frister nogen. Men i Ordets bogstav ser det ud, som om Gud vil friste og straffe os, ja, som om Han var vred og straffer os i vrede. Det må se sådan ud for det naturlige menneske, som ikke kan forstå Gud og Hans ledelse på anden måde. For dette menneskes svagheds skyld, må Guds kærlighed og Hans kærligheds hensigter dølge sig. Hans kærligheds ild må vende tilbage til sig selv og indsvøbe sig selv.

Sådan indsvøbte den sig selv i det syn Ezekiel så, og alligevel åbenbares der samtidig noget af det, som bor i den kærlighed for den, som formår at forstå det. For han så noget komme ud af den hemmelighedsfulde ild; som det er oversat med fire væsener, eller rettere fire levende. For det er ikke fire skabninger der menes, hverken dyr eller andre væsener men fire livs principper, der udmærker det liv, som Herren giver os fra kærlighed der ligger gemt i Hans Ord.

Det var sædvanligt i fordums tider, at fremvise særlige egenskaber hos Gud i forskellige dyreformer. Således fremstilledes Hans kærligheds kraft i form af en løve, dyrenes konge. Hans kærligheds uskyld i form af et lam. Hans altseende Guddommelige forsyn fremstilledes i form af en flyvende ørn, og den lydighed Han pålægger os, fremstilles som en okse osv.

De fire levende, som Ezekiel så i sit syn, har en sådan betydning. De var fire, fordi tallet fire, sammensat som det er af to gange to, betegner forening og forbindelse og forening mellem to, mellem tro og kærlighed i menneskets sind og dermed også forbindelse mellem menneske og Gud. Derfor har også hver og ét af disse fire levende fire ansigter, thi alt, som er i himlen og som hører til himmelsk liv, har fire ansigter eller fire sider. Det ene ansigt er kærlighedens ansigt vendt mod Gud, det andet er kærlighedens ansigt vendt mod næsten. Det tredje ansigt er troens ansigt vendt mod Gud, og det fjerde ansigt er troens ansigt vendt mod vor næste.

For alt fører hen til kærlighed og tro. Ligesom alt også har en indre og en ydre side. Den indre side er vort forhold til Gud. Den ydre side er vort forhold til vor næste.

Guds kærlighed modtages på forskellig måde, og gør os på forskellig vis levende fra den. I den egentlige sande mening, gør den os til mennesker eller engle. For et sandt menneske er i sit indre en engel, dannet i Guds billede og i Hans lighed. Det er kærlighed og tro fra Herren, som bevirker dette. Kærlighed og tro er det sandt menneskelige. Derfor siges det, at de fire levendes ansigter ligner menneskeansigter. Men de havde samtidig også andre ansigter. På højre side havde de en løves ansigt. For med højre betegnes kærlighed, derfor siges fårene, at stå på Herrens højre side på dommens dag. Med løven betegnes naturlig kraft. Ansigtet som er løve på den højre side betegner altså den kærlighedens kraft, som gives os af Herren fra Hans Ord.

Denne kærlighedens kraft er det Herren selv ejer i allerhøjeste grad, og det er den Han peger på, når Han siger, at Han skal sidde på kraftens højre hånd, eller ved kraftens højre side. Og fra Ham får de, som elsker Ham over alt, en sådan kraft, som betegnes med ansigtet som en løve på den højre side.

Venstre side betegner da mindre kærlighed. På venstre side havde de levende et ansigt som en tyr eller en okse, som det hedder i den engelske oversættelse. Oksen udmærker sig jo ved sin styrke og udholdenhed, sin eftergiveness og sin lydighed. En sådan styrke giver Herren også os gennem sit Ord til den, som lyder

Guds bud, fordi Han har befalet det. De prøver at lade være med at skade deres næste, men at øve ret imod ham og leve et liv i menneskekærlighed. Den kraft, som kommer fra den store kærlighed til Gud, som kommer af lydighed mod Hans bud, er nok forskellig, men hører dog sammen. Den ene kraft er forenet med den anden. Thi ingen kan elske Gud uden også at elske sin næste. Man kan heller ikke elske sin næste uden også at elske Gud. Det er som to halvdele af samme ansigt, en højre og en venstre. Og den højre, den der ser ud som en løves ansigt, har det til fælles med den venstre, at de begge er grundlagt i Guds bud. Den venstre har budene skrevet med en mere ydre skrift, mens den højre har den skrevet med Guds finger i sit hjerte og tænker derfor ikke på dem, men gennemlever dem i sit liv, fra kærlighed til at gøre det.

Disse to halvdele, den højre og den venstre, har da sin tydelige tilsvarelse i de to stentavler, på hvilke budene blev skrevet og som lå mod hinanden, som to halve der udgør et hele.

På den ene halvdel var budene om kærlighed til Gud skrevet, på den anden kærlighed til vor næste. Alle fire havde også ørneansigter. Ørnen som fugl, repræsenterer her det intellektuelle. Vore tanker flyver jo som fugle.

Som ørnen løfter sig på stærke vinger og fra højden ser sig vidt omkring med sit skarpe øje, så løfter vor forståelse af Herrens Ord vor tanke op mod himlen og får os til at se alt i klart lys.

Alt jordisk og forgængeligt viser sig da for os, som noget småt og uden betydning sammenlignet med det store, høje skønne udsyn, som vort øje nu ser. Fra Herren kan sindet hos dem, som vender sig til Ham, nu løftes op, som det siges gennem profeten Esaias: “ De, som venter på Ham, skal få ny kraft. Den skal opstige med vinger som ørne. De skal løbe og ikke blive trætte, og de skal gå og ikke blive svage.” (Es. 40:31)

Det er især ørnens vinger der fremstiller de sandheder, som løfter vort sind op. Der tales også i dette syn om vinger. Hvert og et af de fire levendes ansigter havde fire vinger, og der var menneskehænder under alle disse fire vinger på alle fire sider.

Hvad menes da med disse menneskehænder under vingerne?

Mon ikke om den kraft, som kommer fra en sand menneskelig kærlighed, den kraft, som troen på Herrens Guddommelige Menneskelige og som kærlighed til Ham giver? I armen og særlig hånden ligger jo vor største kraft. Når Herren taler om sin almagt, taler Han derfor om, at sidde på kraftens højre hånd.

Dette er, hvad Herren kan give os gennem sit Ord: kærlighed til Ham og til vor næste, i højere eller lavere grad i det indre og det ydre af vort liv, samt tanker på det evige og uforgængelige. Tanker på Gud og Guds rige, som kan give kraft i vore prøvelser til at modstå det onde og falske.

Disse vinger, som profeten så, var udbredt opad, for mod himlen strækker vore tanker sig; de strækker sig op mod Gud, og sindet åbner sig for at tage imod det nye lys Han giver. Så er Ordet os givet, men uden

sand lære bliver Ordet ikke forstået. Hvem skulle f.eks. uden læren, kunne se noget som helst begribeligt i det syn Ezekiel havde?

Der findes meget i Ordet, der ikke alene er dunkelt, men som endog ligner modsigelser, og andet, som tilsyneladende er uden mening. Men betragter man disse steder i Ordet fra en sand lære, forsvinder alle tilsyneladende modsigelser, det dunkle bliver forklaret og det meningsløse får mening.

Vi ser også denne lære i Ezekiels syn. Hver og en af de levende havde nemlig et hjul, og når de fire levende gik, gik også hjulene med dem, når de stod stille stod også hjulene stille, og når de løftede sig op over jorden, løftede hjulene sig ved siden af dem, thi de levende var i hjulene. Af mangfoldige steder i Ordet, hvor der tales om vogne, fremgår det, at det er læren, som dermed fremstilles. Vogne bliver jo sædvanligvis trukket af heste, og da der med heste fremstilles forstanden, særlig forståelse af Ordet, så kan vi jo let forstå, at med vogne, som trækkes af eller drages af heste, betegnes den lære som drages af en forståelse af Ordet.

Men her tales der ikke om heste som trækker vognen. Der tales ikke engang om nogen vogn, men om hjul. Her er det således ikke et spørgsmål om en lære, som drages af mennesket fra dets forståelse af Ordet, men om hjul som går, fordi de levendes ånd er i dem.

De levendes ånd er jo det åndelige fra Ordet, ånden og livet i det, som inderst er Herren selv, som er ånden.

Læren, som her fremstilles som hjulene, er således en lære, som udgør det åndelige indhold i Ordet, er ånden og livet i det, og inderst ses Herren selv, som er ånden og livet. Den lære kan intet menneske fremdrage fra sin egen forstand. Kun Herren kan åbenbare den, og det har Han gjort gennem en mand, som Han inspirerede og ledte med sin ånd. Han har åbenbaret den og derfor kaldes den lære en himmelsk lære, fordi den indeholder sandheder, som englene i himlen har udtrykt i menneskeligt sprog. At det er sådan, kan vi også se, når det siges, at lyden af hjulene når de var i bevægelse var, "som mange vandes brusen, som den Almægtiges røst..." (Ez. 1:24). I den himmelske lære taler Herren således til os. Det er Hans røst vi hører i den. Der siges det også, at hjulene var tæt besat med øjne hele vejen rundt (vers 18), og at der var et hjul indeni hjulene. Det betyder stadig dybere og dybere visdom i denne lære.

Den er givet os i Den Nye Kirkes skrifter. Herren taler til og underviser os om alt i den, som Han lovede det engang, at det ville ske, da Han sagde: "Jeg har endnu meget at sige jer, men I kan ikke bære det nu. Men når Sandhedens Ånd kommer, da skal Han lede jer til hele sandheden." (Joh. 16:12.) "Dette har jeg talt til jer i lignelser, der kommer en tid da jeg ikke længere taler til jer i lignelser, men frit forkynder jer om Faderen." (Joh. 16:25.)

I den nye åbenbaring taler Herren nu åbent til os om, hvad der før var i det skjulte og underviser os om, hvad mennesket ikke kunne bære før.

Det er ikke nok intellektuelt at have fattet noget af det, som indeholdes i læren, vi tager ikke noget virkeligt fremskridt med det alene. Hjulene i Ezekiels syn kørte ikke fremad før de fire **levende** gik, og de løftede sig ikke over jorden, før de fire **levende** løftede sig. De fire levende i os må derfor forblive levende. Kun når hjertet er varmt, foretager vi virkelige åndelige fremskridt og løfter vor forståelse af læren over det jordiske. Når hjertet er koldt står det hele stille for os.

Disse tilstande, af opløftelse, fremskridt og stilstand, veksler i os. Ingen går uafbrudt fremad og opad. Hver og en går frem og står stille, går atter frem og står stille igen, løftes over det jordiske og synker lidt ned igen. Den første henrykkelse køler af, det står stille for os og vi kommer ikke videre. Men en ny kærlighed sætter os atter i gang, og atter standser vi. Hver kærlighed må fornyes, de levende må sætte sig i bevægelse igen, og når vi tænker på, hvad disse levende er, så forstår vi hvor vigtigt det er for os, at hente nyt liv fra livets kilde, at vi må forblive levende.

Og når de levende løftes op, løftes også hjulene op. Når vor følelse opløftes ved bønnens magt, da opløftes også vor forståelse af Ordet. Når vi derfor med salmens ord beder: "O, send Dit lys og Din sandhed, lad dem lede mig og må de føre til Dit hellige bjerg og Din bolig." er det kun i den grad, som vi har kærlighed til åndelige sandheder, at vi virkeligt åndeligt kan forstå. Først da vi ser sandheder åbenbaret, som vi før var blinde for. Jo højere vor kærlighed løftes, desto videre ser vi. Den, som har kærlighed til jordiske ting, ser bare jordiske ting i Ordet og i læren af Ordet. Da Egypterne forfulgte de flygtende Israelitter, viste Herren sig i en skysøjle, som for det første var mørke, men for det sidste oplyste natten. (Mos. 14:20)

Det er sandt at vi kun bevarer det, som vi har set og lært, det, som vi omfatter med nogen grad af kærlighed. Kun det indgår i livet og kun det bliver levende i os og kun fra det, gør vi fremskridt. Kun fra det løftes vi over jorden. Alt andet forsvinder for vort syn, når den ydre hukommelse en gang glemmes.

På kærlighed til Herren og kærlighed til vor næste, afhænger hele loven og profeterne. Der er kærlighed i alt hvad Herren siger til os. I alt i naturen, i hvert atom i verden er den varme bundet. Kul er jo ikke andet end absorberede solstråler, som når de frigøres skaber varme og drivkraft. Sådan er Guds kærligheds varme skjult i alt i Herrens Ord og frigøres, når vi modtager det.

Når vore hjerter varmes deraf, bliver det en drivkraft i alt, hvad vi foretager os og vi går frem på den vej, som leder til himlen. Da er de **levendes ånd** i hjulene.

Så er de ord Herren talte i sandhed Ånd og Liv. Ser vi ikke dette, da lad os bede, så vi vil få det at se, lad os søge sandheden, så skal vi finde den, og banker vi til sidst på himlens port, skal den også lukkes op.

Amen

Læsninger: Ezekiel 1: 1-21. AC. 1767.

Oversat af Kristine Widén og Ulla Frandsen

Arcana Caelestia Nr. 1767.

Om den Hellige Skrift eller Ordet, og at der bevares Guddommelige ting deri, som er fuldstændig åbenbarede for engle og ånder.

Når Herrens Ord læses af et menneske, som elsker Ordet og lever et næstekærligt liv - selv af et menneske, som fordi det er enkelt og ukunstlet i hjertet, tror det, som står skrevet og ikke har indbildt sig en opfattelse der strider mod de tros sandheder, som indeholdes i den indre mening af Ordet - da fremstiller Herren også Ordet for englene. Herren gør det med en sådan skønhed og livfuldhed, i det Han også bruger forestillinger og dette på en så ubeskrivelig måde, tilpasset efter enhvers tilstand så at hver detalje fornemmes, som levende liv. Dette er det liv som bor i Ordet og som gives ophav i Ordet når det sendes ned fra himlen. Det, som er sagt, medfører at Herrens Ord er sådan, at det, selvom det kan synes at være enkelt og fuld af fejl i bogstavelig betydning, alligevel rummer åndelige og himmelske ting i sig, som er fuldstændig åbenbarede for gode ånder og engle, når det læses af mennesket.

Amen

Oversat fra svensk af Ulla Frandsen